

Älä tule paha sota

Juha Laukkanen vie pienet katsojansa menneisyyteen, keskelle Suomen sotaa.

KUOPIO

Katja Hedberg

Ei syytä säikkyä. Verta ei näy, eivätkä laukaukset kumahda, kun Nukke-teatteri Sytkyjän Juha Laukkanen johdattaa uusimmassa kantaesityksessään lapsikatsojat 200 vuotta ajassa taaksepäin, keskelle Suomen sotaa.

Vajaat puoli tuntia kestävä *Kirjeseikkailu* on erilainen taistelutarina. Tempo on hidas. Räntätääntää ei tarjoilla, ei edes musiikin osalta.

Sytkyjän tapaan lapset pääsevät satuun mukaan. He rummuttavat ja arvailevat näytelmän käänteitä, kun juoni – kuopiolaisen pikkupojan kirjeen matka siskolle Porvooseen – etenee postimiehen mukana hevos- ja venekyydillä.

Kun aihe on niinkin rankka kuin Ruotsi-Suomen ja Venäjän välinen sota, ei tarina voi silkkaa pehmoilua olla. Laukkanen tuo yleisönsä eteen venäläisten yöllisen taistelun Kuopiossa ja haavoittuneet sotilaat. Lapset näkevät myös suuren metsän, joka taistelun jäljiltä on musta ja eloton.

Loppu on, toki, onnellinen. Taistelut taukoavat, ja tarina päättyy Porvoon val-

”Menneisyys on paljon kiehtovampaa kuin tulevaisuus.”

Vilhelmiina Penttilä, 5v

tiopäivien tanssiaisoin.

– Sota ei ole hyvä. Ei luonnolle, ihmisille eikä eläimille. Tärkeintä on rauha, Laukkanen tiivistää.

Sodasta voi kertoa myös lapsille

Kirjeseikkailu upposi tiistain ensiesityksessään yleisönsä, Haapaniemen esikoulu-ryhmään. Ainakin Vilhelmiina Penttilä ja Sofia Janhunen, pian kuusi vuotta täyttävät tytöt, vaikuttivat.

– Esitys oli kiinnostava. Mutta minä olenkin jo monta vuotta ollut hyvin kiinnostunut historiasta, siis menneisyyden vaiheista, Vilhelmiina yllättäen paljastaa.

Postimies lähtee Kuopiosta kohti Porvoota, laukussaan erittäin tärkeä kirje – Juha Laukkanen eläytyy ja vie yleisönsä kahden vuosisadan taakse. KUVAT: MIIKA KOSKELA

– Näytelmässä oli hassuja, kivoja ja mieleenpainuvia kohtauksia, arvioivat eskarilaiset Sofia Janhunen (vas.) ja Vilhelmiina Penttilä.

Seuraavaksi Borneon sademetsiin

Katja Hedberg

– Vaikeaa oli! Yöunetkin menivät, huokasi Juha Laukkanen odotellessaan yleisöä Sytkyjän ensimmäiseen *Kirjeseikkailu*-esitykseen tiistaina.

Suomen sodasta (1808–1809) kertova tarina on tavallaan historiallisen trilogian päätösosa, jota edelsivät esitykset J.V. Snellmanin 200-vuotisjuhliin sekä Suomen itsenäisyyden 90-vuotisjuhliin. Kaikki kolme tarinaa ovat syntyneet valtioneuvoston juhlatoukunan tilauksesta.

Sota nukketheaterin aiheena oli Laukkanelle uusi kokemus.

– Kukaan muu ei taida olla niin hullu, että ryhtyisi tällaiseen, hän päivitteli.

Tosin on Laukkanen ennemmin rajoja rikkonut. Hän on näytelmissään varoittanut lapsia huumeruiskuista ja vienyt sadun taikaa syöpäosastoille sairaaloihin. Taannoin hän järjesti lapsille hautausmaakierroksia.

– Niistä tuli menestys, vaikka moni sanoi etukäteen, ettei tuommonen voi onnistua.

Uusimmassa kantaesityksessään Laukkanen haluaa kertoa lapsille, miten sota voi vaikuttaa pienen ihmisen elämään.

– Mutten tietenkään halunnut mukaan ampumiskohtauksia tai veren tyrskähtelyä.

Kirjeseikkailu oikoo reippaasti taistelujen oikeaa kulkua.

– Tarkoitus on, että esitys on alustus. Opettajat voivat sitten päiväkodissa ja koulussa jatkaa aiheesta.

Laukkanen haluaa sotatarinansa taustalla korostaa ajankohtaista asiaa, luonnonsuojelua.

Tämä aihe kuljettaa hänet lokakuussa Suomen Malesian suurlähetystön sekä muutamien hyväntekeväisyysjärjestöjen kutumana aina Borneoon asti.

– Esitän saaren sademetsien alueella lapsille nukketheateria viikon ajan. Esitysten teema on luonnonsuojelu.

Laukkanen on jo kymmenen vuoden ajan kiertänyt nukkeinsa kanssa Aasiaa. Viime vuonna hän kiersi orpolasten koteja Malesiassa.

– Borneo on nyt ihan uusi aluevaltaus.

– Menneisyys on luonnollisesti paljon kiehtovampaa kuin tulevaisuus. Siitähän en vielä tiedä mitään, vaikka jotkut ovat sitä kovasti ennustavinaan.

Vilhelmiinan mukaan *Kirjeseikkailun* juoni oli uskottava.

– Tai ainakin vähän sinne päin. Tosin onhan niitä ollut paljon muitakin sotia kuin mikä tässä tarinassa oli. Olen käynyt Italiassa Firenzessä, ja sielläkin on sodittu. Minua kiinnostaa se, millaisia jälkiä sota jättää. Ainakin kaikki paikat vahingoittuvat, ja se on ikävää, Vilhelmiina pohti viisivuotiaan vakavuudella.

Sofian mielestä sodasta voi mainiosti kertoa myös lapsille.

– Sota on tosi paha juttu. Mutta ei minua ainakaan tässä esityksessä pelottanut ollenkaan, hän kiitteli.

Nuorten neitojen mielestä Juha Laukkanen oli hauska, mutta myös hassu.

– Kirjeen matkasta hän kertoi kiinnostavasti, Vilhelmiina arvioi.

– Mutta se iso setä kyllä myös huijasi. Sillä oli linnunsulka, mutta eipä tainnut olla yhtään mustetta. Se ei edes näyttänyt meille sitä kirjettä. Olikohan siinä oikeaa kirjoitusta olenkaan, Sofia epäili.

• *Kirjeseikkailu*-näytelmä Kuopion museossa tänään keskiviikkona klo 18. Alaikärajaa esitykseen on 4 vuotta.

SYTKYT: NUKKETEATTERIA LAPSILLE

• Nukketheateri Sytkyjän Kirjeseikkailu, tarina Ruotsi-Suomen ja Venäjän välillä vuosina 1808–1809 käydystä Suomen sodasta. kantaesitys oli tiistaina Kuopion museolla.

• Käsikirjoitus: Juha Laukkanen, asiantuntijapapuna Outi Vuorikari.

• Ääni ja valot: Arto Ollikainen.

• Visuaalisuus ja nuket: Susanna Kaapu.